
DISSERTATIO MEDICA,

DE

ADUSTIS CORPORIS PARTIBUS,
EARUMQUE CURATIONE.

To Dr. Gandy Lettson M.D. F.R.S.
from his much esteemed Friend
and the Author J. Williamson
Sunderland 16th Feb: 1801

13 Eef
100

DISSERTATIO MEDICA,

DE

PARTIBUS CORPORIS ADUSTIS,

EARUMQUE CURATIONE.

AUCTORE EDVARDO KENTISH, M. D.

EDINBURGI:

EXCUDEBANT JACOBUS PILLANS ET FILII.

1800.

JOANNI RAMSAY, M. D.

INGENII ACUMINE,

DOCTRINA VARIA,

ERGA GENUS HUMANUM BENEVOLENTIA,

OMNIBUSQUE ARTIBUS BONIS,

QUÆ GENEROSUM POPULO SECERNUNT,

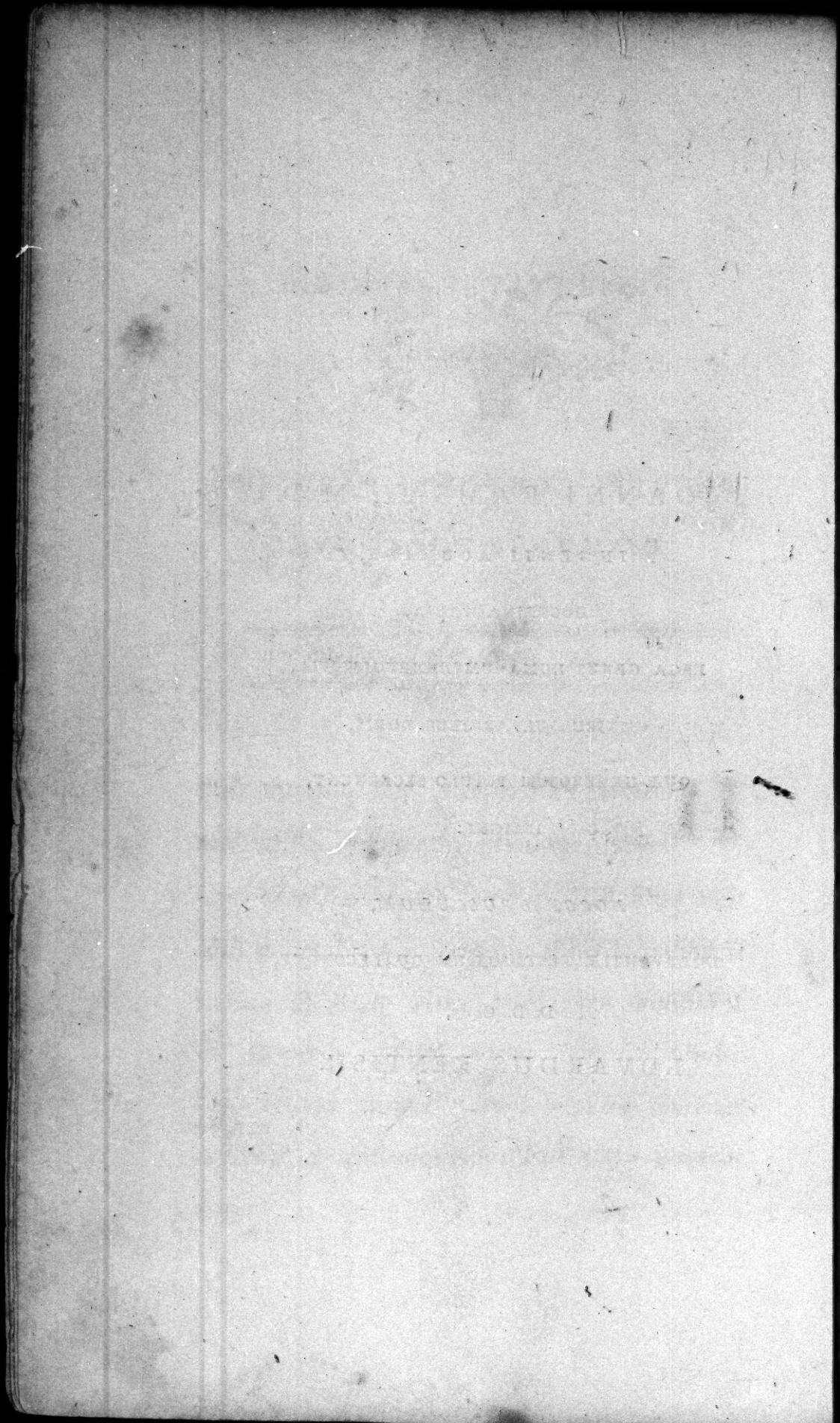
IN SIGNI:

HOCCE OPUSCULUM,

OBSERVANTIAE TESTIMONIUM QUALE CUNQUE,

D. D. CQUE,

EDWARDUS KENTISH.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

ADUSTIS CORPORIS PARTIBUS,

EARUMQUE CURATIONE.

AUCTORE EDVARDO KENTISH.

HOMINES ex tempore, quo primum sunt
creati, ignis effectibus, cum salutaribus,
tum perniciosis, semper patuere. Inter varia
remedia, diversis temporibus ad dolorem sub-
levandum excogitata, variæ methodi, quibus
adustæ corporis partes tractari debeant, in
medium prolatæ sunt. Verum earum enu-
meratio æque futilis inveniretur, ac naviga-

L
x

A

tionis

tionis ante repertam *pyxidem nauticam* histo-
ria, quæ prolixis narrationibus de oris legen-
dis constabat, regulasque tradebat, dum Scyl-
lam vitabas, ne Charybdi nimis appropin-
quares. Sed postquam *magnetis* natura inno-
tuit, ars navigandi penitus mutata est. Pari
modo, quum principium justum in medicina
sit repertum, *praxis empirica*, per multa se-
cula utcunque jactata, quam primum exu-
lare debet. In hocce tentamine pro virili
explicare conabor, principium, unde in hu-
jusmodi malis curationis, quam adhibere soleo,
felicitas pendet; quamque justam ac efficac-
em esse, complurium in hac insula magni
nominis chirurgorum testimonium argumento
est.

PRIUS autem quam propositum ingrediar,
quasdem

quasiem observationes, *de nonnullis caloris frigorisque effectuum usitatorum*, præmittere videatur.

Calor atque frigus, verba quibus homines vulgo utuntur, adeo incerta sunt, ut vix ullam *idæam* accuratam præbeant; quoniam hæc solum pendet a variis fensionibus, quibus identidem afficimur, eademque res tam calida quam frigida eodem tempore sentiri potest. Sic si duo homines, (quorum alter e balneo frigido, ad gradum quadragesimum *thermometri Farenheitiani*, alter vero e balneo calido, ad gradum centesimum et duodecimum, modo emersit), vitro, cuius calorem indicat gradus septuagesimus ejusdem *thermometri*, manum admovent; fensiones eorum a fibi invicem valde discrepare invenientur:

A 2

ille

ille enim caloris, hic autem frigoris, sensum percipiet. Præterea; frigus nihil aliud nisi calor imminutus plerumque habetur: quoniam frigus *positivum*, vel omnis caloris absencia, nusquam hactenus fuit detectum. Hinc optimum confilium mihi videtur, minimi caloris gradus, i. e. *frigoris*, effectus explorare; sic enim maximi caloris gradus effectus melius evolvere poterimus. Verum in hujusmodi investigatione solum attentionem sibi vindicantii caloris gradus thermometri, supra infraque congelationis punctum, qui principium vitale animalis, eorum actioni subjecti, extinguere solent.

IMPRIMIS;

IMPRIMIS; DE CALORIS INFRA CONGELATIONIS
 GRADUM EFFECTIBUS, QUI FRIGORIS
 EFFECTUS VULGO DUCUNTUR.

UNIVERSA natura animata quadam fese tueri potestate gaudet, quæ, ubi a causis noxiis lacerfatur, secundum leges animalis ea instructi agit. Hanc potestatem plantæ pariter atque animalia possident; namque complures gradus infra congelationis punctum existere possunt: verum, calore post tempestatem humidam subito ablato, fluida in earum vasis contenta potestatem suam perdunt, et secundum leges materiei inanimatæ congelantur. Hinc, quando gelu intensum occurrit, plurimæ plantæ arboreæ que moriuntur; atque hæ sane interdum magno strepitu

strepitu rumpuntur. Animalia autem vi ad-
huc magis insigni fere tuendi instruuntur; hæc
enim vis existit in quibusdam animalibus claf-
sium inferiorum, nimirum, in vermi terreno,
quum aëris ambientis frigus puncto congela-
tionis aliquanto inferius sit, quamvis ipsius
animalis calor infra illum gradum non descen-
derit. Verum, quum ad hunc gradum ali-
quamdiu manserit, calor subito imminuitur,
fatiscente vitæ vi, animal moritur, atque tunc
aëris ambientis temperiem statim sibi assumit.
Quo magis perfectum est animal, eo majore
hujusmodi vi gaudet; et, quamvis homines a
natura non æque bene tecti, ac nonnulla alia
animalia, videantur, tamen quum animo per-
pendamus beneficia ab experientia derivata,
commercii civilis incrementum, variaque ar-
tificia, quorum ope fensiones minus gratæ ar-
centur;

centur; non causa est cur ovibus lanam, vel
vulpibus pellem villosam, invideamus. Sed,
quamvis homines ab experientia auxilia hu-
jusmodi derivent, est ubi subitæ caloris immi-
nutioni obnoxii evadunt: atque hoc in Sibe-
ria, in Helvetia, demumque in Canada, fre-
quentissime usuvenit. Exempla traduntur, ubi
barbari homines, qui contra jus fasque Ame-
ricam in suam potestatem redegerant, ineunte
seculo decimo sexto, ut longas ambages circa
montes Peruvianos vitarent, *auri sacra fame*
adducti, Antisonam, montem altissimum, su-
perare frustra moliti, in ejus summo perierunt
præ frigore, adversus cuius effectus nec auri
desiderium insatiabile, nec animi affectus in-
de pendentes, eos defendere potuerunt. De-
hinc centum amplius annos in eodem statu,
quo quisque extinctus erat, reperti sunt.

In Helvetia dum homines peregrinantur, præsertim vero si equitant, sæpe eos adoritur magna ad somnum proclivitas, cui si non resistunt, torpori exitioso cito succumbunt. Hanc mortis formam, ut ex iis, qui eam ægre evaserunt, accepimus, nullus dolor comitatur. Corporis superficies motum suum, seu vitam, primum perdit. In Canada, quum hicce casus viatori accidit, mortuusque videtur, a comitibus statim cooperitur nive, atque seit tectus totam noctem manet, dieque crastino viam iterum capeſſere plerumque potest. At si sensum tarde recuperare videtur, stramento eum circumdant, quod, quippe quia congelationis gradu complures gradus superius est, stimulus suppressas vitæ functiones resuscitando par invenitur. Atque hi sunt caloris imminuti diuturnioris effectus. In iis regionibus,

in

in quibus calor multum imminutus magnam anni partem dominatur, haud raro conspicendi sunt homines, quibus nasus vel aures inde mutila facta sunt.

EXIMIUS ille physiologus Joannes Hunter docet, anno 1776, gelu intenso prævalente, cristas gallorum, quos possidebat ruri, læves factas fuisse, et dimidio angustiores, cum margine æquali; quasi eorum pars dimidia abscissa esset. Hujuscæ rei ratione explorata, a servo certior factus est, dum gelu intensum prævalebat, in plerisque ruris partibus gallorum cristarum portionem mortuam factam decidisse. Hoc frigori attribuit, unde pars, quæ congelata est, vita privata delapsa fuit. Ut hanc opinionem confirmaret experimento, galli teneri cristam, in salis et glaciei mixturam, (cujus frigus o

thermometri indicabat), immersam, congelare aggressus est. Crista ipsa, quippe crassa atque magna, congelari nequibat: at margines ejus ferrati, semidigitum crassi, prorsus congelati sunt. Albi durique facti sunt, et, parte resecta, nec sanguis erupit, nec animal dolore affici visum est. Deinde in eandem mixturam immersit unam palearum, latam tenuemque, quæ facillime congelata est. Crista paleaque regelatae iterum calefcere cæperunt, sed colorem purpureum retinuerunt, pelluciditate, quam altera palea habebat, deleta. Vulnerata crista sanguinem jam libere profudit; partesque congelatae vix ante mensem fere præteritum sanuerunt, pristinumque colorem recuperarunt. Partes autem sanis proximæ primum integræ iterum factæ sunt. Idem quoque cunicolorum aures congelavit, quæ duræ rigidæque

rigidæque factæ sunt, et forfice sectæ in parva frusta abierunt. Ex iis regelatis sanguis erumpere cœpit, et, naturali vi resiliendi perdita, adeo flaccidæ evaserunt, ut facile duplicari possent. Ex mixtura retractæ hora circiter postea recaluere, calorque haud parum augebatur. Inflammatae quoque crassiores factæ sunt, caloremque aliquot dies retinuerunt.

Ex hisce experimentis colligere possumus, partium actionem suspendi : galli enim crista, vel cuniculorum auribus, sectis, nullus sanguinis circuitus in iis deprehensus est, neque ejusdem profluvium accedit. Verum partis actio ita suspensa idonea cura ad sanitatem pristinam reduci potest. In Canada, ubi hujusmodi actio suspensa in manibus pedibusve occurrit, eam instaurare solent nive parti

affectione inficta, quippe quæ aëre, cui expositus erat homo, calidior est. Deinde aqua frigidissima applicatur, quicum conjungitur frictionis stimulus, quæ nive adhuc calidior est. Sic actione, quam caloris stimuli incrementum requirit, paulatim reducta, pars morbida ad pristinam sanitatem iterum redire potest.

At si huic attentionem summam non adhibemus, calorque justum gradum exceedit; pars in actionem rapitur inordinatam, vires ejus languide cito exhauriuntur, ipsaque moritur.

PHÆNOMENIS morbo, quem gelu intensum creat, propriis jam perpensis, constat, eum gignere suspensam vasorum partis actionem, a caloris stimuli defectu pendentem. In tali casu petendum

petendum est auxilium partis actione caute et paulatim restituenda, temperie sensim adaucta, donec calorem solitum perferre, vasorumque actionem, quibuscum connectitur, fuscipere, potest, corpore ad pristinam actionem æquabilem tandem redacto. Si postulantur remedia interna, ea, quæ actionem imminuunt, sint, oportet. Namque si, ventriculo stimulato, intenditur cordis et arteriarum actio, gravior fit morbus; quicquid enim adauget diversitatem, quæ inter systematis universi partisque peculiariis actionem intercedit, nocet: namque ab hujusce actionis æquabilis æquilibrio restaurato pendet morbi medela. Hinc, quando medendi methodum aggredimur, partis actionem majore caloris quantitate intendere, systematicque imminuere, oportet, ut partis actioni imminutæ respondeat, corporisque actio
æquabilis

æquabilis restituatur. Si id non summa cura perficitur, sequitur *continuitatis solutio*; quoniam pars haud amplius sanguinem per se vehit, ideoque moritur, et peculiari corporis actione a partibus sanis sejungitur, ut in quovis sphaceli exemplo aliunde derivato accidit. Ex supra dictis concludere licet; *Quum partis actio, stimulo quovis solito subducto, multum sit imminuta, applicationem ejusdem stimuli, (vel cuiusvis alias in ejus locum suffecti), caute fieri debere, donec pars paulatim ad pristinam sanitatem fit redacta.*

SECUNDO;

SECUNDO ; DE CALORIS SUPRA CONGELATIONIS
PUNCTUM EFFECTIBUS ; VEL
DE AMBUSTIONE.

POTESTAS sese tuendi, qua animalia sunt prædita, eorundem perfectioni respondere videtur. Quomodo animalia frigoris actioni resistere possint, supra monstravimus ; et experimenta, quæ Elagden, Solander, et vir ingeniosus ac eruditus Eques Baronettus Josephus Banks, instituerunt, æque demonstrant, homines pari modo sub ardore admodum intenso, etiam sub gradu thermometri ducentesimo et sexagesimo, existere posse : quod *potestas caloris incremento resistendi nuncupari* potest.

INGENIOSUS Abbé Chappe narrat, Russiæ incolas in balneis suis vaporosis sub gradu centesimo et

et sexagesimo complures horas manere solere, unde statim sese in aquam frigidam præcipiant, et adeo non inde detrimenti aliquid capere, ut effectus optimos, cum in morbis sanandis, tum in iis arcendis, experiri soleant. Verum non mihi in animo est hic demonstrare vim resiliendi systematis, quæ mutationes caloris temporarias comitatur; at quales in corpus effectus subita caloris subductio, vel applicatio, exerat,—ut inde medendi methodus rationalis colligatur,—ostendere conabor. Pericula, a Joanne Hunter in crista galli et cunicolorum auribus facta, actionis et circuitus imminutionem suspensionemque ab imminutione caloris pendere, satis confirmare videntur.

Ut caloris effectum in sanguinis circuitum
detegerem,

detegetem, in balneum vaporosum, quum arteriarum ictus 60 intra horæ *minutum* numerantur, descendit. Dum ibi manebam, thermometri temperies inter gradum 100 et 116 erat. Quum aliquot horæ *minuta* in balneo commoratus essem, arteriarum ictus paulatim crebriores facti sunt; et, tertia horæ parte prærita, centum et triginta intra *minutum* numerari potuerunt. Hocce periculo sæpius iterato, non concludere non possum, actionem ad-auctam effectum caloris manifestissimum esse; porro hanc actionem, dummodo temperata et generalis sit, universo corpori impertiri: verum, si subita et valida est, vasa prius deleri quam actionem fuscipere, eamque reliquo corpori communicare, possint. Ita fines vasorum, quæ modo muneribus suis functa sunt, corpora inertia fiunt, partibus eorundem vasorum vivis

C annexa,

annexa, quæ statim corporis processum requirunt, quo hæc separentur, corpusque ipsum actionibus denuo fungendo par evadat, nempe, secretioni et absorptioni, quas sani cutis manifesto peragit. At varii existunt gradus inter partis actionem læviter auctam ejusdemque destructionem: raro, enim, vel nunquam, occurrit injuria ubi partis textura deletur, quin partes eam inter integrasque sitæ in actionem intensiorem rapiantur.

HINC injuriæ, quas creat calor nimius parti peculiari subito applicatus, *injuriæ locales ab actione aucta pendentes* nuncupari possunt: et consilia medendi sunt; *1mo*, Partis incitacionem vel actionem imminuere; *2do*, Systematis actionem adaugendo, partis actionis aucterationem observare, hac systematis lege in me-

moria

moria retenta, nempe, *cujusvis partis actione magnopere adaucta, partem adbuc, quamvis minus, incitandam esse, sive stimulo, qui actionem intendit, sive quovis alio ei simillimo, donec actio nimia ad statum sanum reducatur **.

Quo consilio, partem prope ignem detinere optimum videtur: at quoniam saepe laeduntur corporis partes, quae igni admoveri nequeunt, applicationes maxime stimulatrices adhibendae sunt. Namque inter remedia stimulantia nullum forsan validius est eo quod malo originem praebuit; hujusmodi est *spiritus rectificatus* fortissimus, cuius opus oleis essentialibus augetur, et calefieri debet tantopere quantopere partes

C 2

fanæ

* Passim vide JOANNIS BRUNONIS Elementa Medicinæ, opus eximum, unde Medicinæ, tot sæcula arti prorsus conjecturali, et erroribus innumeris obumbratae, tandem affulxit lux nova, mira, cuius ope medentis judicium, in morbis curandis et arcendis non amplius ut olim, incertum et inops confilii, demum viæ rectæ quodammodo infistere potest.

fanæ perferre possunt. Hæ multæque aliæ ejusdem generis applicationes auxilium præsentissimum et efficacissimum adferunt. Non diutius autem continuandæ sunt, alioquin ipsi malo, cuius sanandi gratia fuerant adhibitæ, postea originem præbere periclitentur: deinde in earum subeant locum remedia minus stimulantia, donec partes stimulis solitis incitari possint.

INTERNE administranda sunt quæ corpus in actionem vehementem celerrime rapiunt, cujusmodi sunt æther, *spiritus ardens*, opium, vinum, &c. quorum ope *continuitatis solutionis* moræ occurritur, actionisque uniformitas, unde pendet medela, restituitur. Curationem, ab hisce principiis pendentem, justam esse, eventus, ut spero, medendi methodus satis confirmabit.

Si quæ supra scripta sunt de caloris effectibus
vera inveniuntur, partium adustarum curatio a
lege sequenti pendebit, nimirum, *cujusvis par-*
tis actione magnopere adaucta, partem adbuc,
quamvis minus minusque, incitandam esse, five
stimulo, qui actionem intendit, five quovis alio, ei si-
millimo, donec actio nimia ad naturalem redeat.

PERPENDATUR mali causa, nempe caloricum
liberum, omnium, qui nobis innotescunt, sti-
molorum fortissimus. Si hoc admittitur, sti-
mulus quivis fortissimus feligendus est, et
quo magis ad eum appropinquamus, qui ma-
lum creavit, eo melius est: quamvis etiam
is justo diutius protractus noxæ esse possit. Sic,
primum applicandus est *spiritus ardens* fortif-
fimus, et, ut effectum certiorum præbeat,
ad eum gradum calefactus quem pars sana
impune

impune tolerasset. Postea paulatim diluendus, calorque pari modo imminuendus, est ; frigus enim semper nocet, et eam ad horrorem proclivitatem inducit, adversus quam summa cura cavendum est, quoniam symptoma pernicioſſimum, febrisque sympatheticæ prænuncium, est. Cui ad occurrentum, calor externus magnus fit, totiusque corporis actionem tantopere incitare debemus, quantopere ægri ſalus perferet. Sic universi corporis actio partis actioni adaucta respondebit, unde actio localis aucta facilius imminuitur, et totius corporis actio equabilis denuo redintegratur. Eodem itaque tendunt remedia cum interna tum externa, et opere conjuncto actionis uniformitatem tandem reducunt. Respondebis, hoc ſolum fieri quando actio intenditur ; verum, partibus deletis, deinde ad

alia

alia remedia decurrentum est, cujusmodi sunt
emollientia, &c.

QUIDAM scriptores partes adustas in complures species distinxerunt; eas vero in duas dividere mihi optimum videtur: unam, nimirum, ubi solum augetur partis actio; alteram vero ubi quarundam partium intenditur actio, aliarumque textura prorsus deletur.

PARTIS cujusvis textura prorsus deleta, quid parti mortuæ applicetur, nullius momenti est; namque materiei mortuæ separatio a partium vivarum actione, non a remediis parti mortuæ applicatis, pendet. Verum profitendum est, me nunquam partis adustæ exemplum vidisse, ubi, etiam si quædam partes prorsus fuerint deletæ, non semper fuerunt aliæ qua-

rum

rum actio solum aucta est. Et quoniam partes vivas servare semper necessarium est; in primo casu eadem est methodus medendi, i. e. partes, quarum actio solum intenditur, servare; quo facto non retardatur partium mortuarum separatio, quæ temporis progressum requirit; et, si injuria late patet, omnes corporis nisus elicit, etiamque febrem vehementem incendit, quæ omni auxilii genere eget, ut suppuratio promoveatur, alioquin succumberet æger. Namque si partes vivæ mortuas a se separare nequeunt, hæ illas sibi assimilabunt, sphacelusque sequetur.

SERVATIS partibus vivis, quod hac methodo observata bidui vel tridui spatio fieri potest, partes mortuæ magis conspicuæ fient, et separari incipient. Hicce processus promovendus est

est corporis vigorem sustinendo, remediis stimulantibus et cibo nutrienti adhibitis. Eodem quoque tendit caloris stimulus, quem præbent cataplasma sæpe iterata. Lacte et pane constare possunt, iisque inspergi debet spiritus camphoratus, vel quodvis oleum essentiale. Hæc solum continuanda sunt donec incipiat suppuratio, tumque diversæ viæ insistentium defertur.

ITA pristina methodus partes adustas tractandi prorsus mutata est. Quum hujusmodi casus occurreret, remedia lenissima, tam interne, quam externe, adhibita, et, donec accesserit suppuratio, continuata, sunt. Deinde excitatum est sytema, ut debilitati occurreretur, atque sic interdum adeo defatigatum est

D

ut

ut febris hectica arcessita sit. Huic contraria est tractatio hodierna; namque ubi quævis pars nimis excitata est, quiescere ob stimuli defectum non permittitur; sed stimulus pro rata parte major applicatur, qui paulatim imminuitur, donec ad actionem solitam redeat. Eodem consilio remedia interna universum corpus, quod tempore, quo accipitur injuria, sanum esse putandum est, valide stimulant. Universi systematis actione validis stimulis adiuncta, partisque stimulorum defectu imminuta, consilium medendi certissime implendum, sive actionis æquilibrium redigendum, est. Si quævis corporis pars deleta est, hoc fieri non potest, ut supra dixi, quin quarundam aliarum systematis partium actio intendatur. Harum partium vivarum sanatio primum attentionem vindicat;

vindicat; atque hæc medendi methodus partium mortuarum separationem promovebit, quo facto, et suppuratione fieri cæpta, nequam incitandum est systema aut cibo lauto, aut remedii stimulantibus. Si nimis puris sernitur, mitia laxantia victusque tenuis indicantur. Si cujusvis partis, puta oculorum, debilitas adest, ad inflammationem proclivitate simul præsente, sanguinis detractio topica, vel modica e brachio quantitas subducta, auxilio sunt. Oleum camphoratum, vel ejusdem et aquæ calcis partes æquales, cutem novam teneramque, quæ formatur, ab injuria optime defendunt. Hujus generis ulcera, quum puris nimiæ secretioni diæta idonea adhibita occurratur, celerrime sanantur. Si ægri vires sustinendæ sunt, corticis doses par-

væ, bis vel ter in die ex lacte assumptæ, eo consilio adhiberi possunt; sanguinis enim circuitum, eodem modo ac vinum, cerevisia fortis, vel *spiritus ardens*, non accelerare periclitantur.

SUPPURATIONE cœpta, a stimulantibus externis internisque abstinendum est; et tunc diæta blanda nutriensque adhiberi debet. Si irritatio ab injuria facta, et ab inidonea curatione protracta, in parte induxit actionis vehementis habitum, nimia puris secretione ægrum vexantem; huic obviam eundem est irritatione contraria, purgantium drasticorum, identidem administratorum, ope, inducta. Sic irritatio localis sublevari, habitusque pravus turbari, possunt.

HUJUSMODI

HUJUSMODI curatione adhibita, affirmare possum, me plurimas adustiones, latissime patentes, et aliter forsan immedicabiles, intra unam, duas, tres, quatuorve hebdomadas sanasse, quæ, ut olim tractatæ, vix intra totidem menses ad salutem reversæ fuissent.

EDINBURGI,—EXCUDEBANT JAC. PILLANS ET FILII.

